

Kolko katolíkov príde do Neba?

Mons. Émile Bougaud

20. júna 2019 ✚ Cirkev

Počet vyvolených v katolíckej Cirkvi

Venujme sa teraz počtu spasených katolíckej Cirkvi. Na zemi sú duše naplňované neoceniteľnými pokladmi milostí, posilňované sviatosťami. Kolko medzi nimi bude vyvolených? Táto otázka nie je ľahká, lebo o tom nemáme dostatok presných údajov.

Súdím však, že najväčší počet vyvolených bude práve z radov veriacich Cirkvi. Nie je vhodné na túto vec hľadiť pod vplyvom dojmu z nejakého určitého storočia, z nejakého jedného národa, z nejakej diecézy alebo farnosti, je treba sa povzniesť vyššie a predstaviť si katolícku Cirkev v jej celistvosti. Preto opakujem, že z celkového pohľadu bude väčšina spasená.

Toho názoru je aj Suaréz. Mal pochybnosti, čo sa celého ľudstva týka, ale tieto pochybnosti zmiznú, keď hovorí o deťoch Cirkvi. „Ak menom kresťania budeme rozumieť iba tých, ktorí umierajú v lone katolíckej Cirkvi, potom sa mi podľa zákona milosti zdá ďaleko pravdepodobnejšie, že väčšina z nich bude spasená. Prvým dôvodom toho je, že väčšina detí, čo zomreli pred užívaním rozumu, bola pokrstená. A pokiaľ ide o dospelých, tak aj keď väčšina ľudí často smrteľne hreší, často sa aj zo svojho pádu zdvihne, a takto prechádza životom, raz hrešiak, inokedy opäť v kajúcnosti. Málo je takých, ktorí by neboli sviatosťami pripravení na smrť a ktorí by nepocitovali odpor ku svojim hriechom (článok bol písaný v roku 1878 – pozn. prekl.), aspoň natoľko, nakoľko sa to dá dosiahnuť aktom utrápenosti a ľútosti. A to postačuje, aby boli ospravedlnení. Po patričnej úvahe je pravdepodobnejšie, že väčšina katolíkov dosiahne spásu.“¹



Zdroj: flickr.com

Rovnaký pohľad zdieľa Louis Dupont vo svojom pojednaní *O kresťanskej dokonalosti*² a Lipsinius vo svojom jedinečnom *Katechizme*³. Tento učený a zbožný františkán učí, že názor nakláňajúci sa ku spásu väčšiny katolíkov je „najpravdepodobnejší“. Pričom „najviac zodpovedá sláve Božej, zásluhám Ježiša Krista a nádeji ľudí“.

Tohto názoru je aj sv. František Saleský. Mons. Camus hovorí, že sa raz v prítomnosti sv. Františka Saleského hovorilo o hrozných slovách evanjelia „je veľa povolaných, ale málo vyvolených“. Zaznelo, že sa o počte vyvolených hovorí ako o malom stáde, že počet zavrhnutých bude nesmierne veľký a tak podobne. Sv. František odpovedal, že podľa neho „bude zavrhnutých málo katolíkov, pretože katolíci, majú základy pravej viery, zvyčajne skôr alebo neskôr vydajú svoj plod, ktorým je spása“. A keď sa ho pýtali, čo znamenajú slová evanjelia o malom počte vyvolených, odvetil, že „v porovnaní so zvyškom sveta a neveriacich národov bol počet kresťanov veľmi malý,, avšak z toho malého počtu sa strácalo nemnoho, podľa významnej vety: „Nie je zavrhnutie pre tých, ktorí sú v Kristovi Ježišovi. Podotýkam, že ten, kto dáva začiatok, dáva i koniec; je veľmi pravdepodobné, že samo povolanie ku kresťanstvu, ktoré je dielom Božím, dielom dokonalým, vedie bez pochybností k naplneniu posledného cieľa, čiže slávy“.⁴

Tieto myšlienky zdieľal aj sv. Alfons z Liguori, ktorého mottom bolo, že sa katolík len ťažko zatratí.⁵

V tejto veci sa zhoduje i Bergier, ktorý hovorí: „Pokiaľ možno za dôkaz prijať evanjeliové podobenstvá, mali by sme prísť k záveru, že spasený nebude malý, ale veľký počet duší. Ježiš Kristus prirovnáva oddelenie dobrých od zlých pri Poslednom súde k oddeleniu dobrého zrna od buriny; na starostlivo obrábanom poli však nie je nikdy burina hojnejšia než pšenica. Prirovnáva ich k výberu medzi dobrými a zlými rybami; a kedy a akému rybárovi sa stalo, aby ulovil menej dobrých rýb ako zlých? Z desiatich panien pozvaných na svadbu prijal ženích päť. V podobenstve o hrivnách boli dvaja odmenení a len jeden potrestaný. V podobenstve o pozvaných na hostinu bol iba jeden odmietnutý.“⁶

V našej dobe rovnaký názor s takým leskom hlásal Lacordaire z kazateľne Notre Dame. Pozornosť vzbudilo najmä, ako živo objasnil slová „ je veľa povolaných, ale málo vyvolených“; slová, ktoré boli zneužívané a vykladané priamo v opačnom zmysle, než čo v skutočnosti hovoria.“⁷

A rovnaký pohľad zdieľa Ravignan. Najskôr zmieňuje Suaréza, ktorý učí, že v Cirkvi bude spasený veľký počet, a dodáva: „Domnievam sa, že má pravdu. Takýto je záver mojej dvadsaťročnej kňazskej služby. Ide o všeobecné presvedčenie našich Otcov. Viete, čo učí Cirkev, že k spáse stačí mať pri sviatosti pokánia ľútosť, trebárs ľútosť nedokonalú vychádzajúcu skôr zo strachu a než z lásky. Dokonalá ľútosť, akt čistej lásky, spasí už sama seba, a to dokonca bez sviatosti, pokiaľ ju sprevádza túžba a rozhodnutie sviatosť prijať. Jansenismus napáchal veľa zla, bol príčinou zúfalstva najnebezpečnejšieho druhu.“⁸

Závery ctihodného Fabera

Nikto hlbšie a smelšie nepreskúmal danú otázku než ctihodný Faber, učenec s povestou svätosti. Uvádza názory istých teológov a dodáva: „Sú ešte ďalší, s ktorých mienkou sa stotožňujem, ktorý zastávajú názor, že väčšina katolíkov, možno takmer všetci, budú spasení.“⁹ A často opakuje niečo podobné: „Prikláňame sa k presvedčeniu, že väčšia časť katolíkov bude spasená“ (str. 257); „je ťažké nemyslieť, že väčšina katolíkov bude spasená“ (str.301); „nutné je teda urobiť záver, že väčšina katolíkov bude spasená“ (str.272); a konečne „môžeme sa teda skromne domnievať, že Boh súdi inak ako mi ľudia a že väčšina katolíkov bude spasená“ (str.314).

V súvislosti s takýmito tvrdeniami máme všetko právo spýtať sa ctihodného a učeného Fabera na dôkazy. Nájdeme ich a dáva nám ich celé množstvo, a to rôzneho druhu. Predovšetkým s veľkým psychologickým umom rozberá pohnútky, ktoré medzi nami zrodili divnú náuku o malom počte vyvolených. Písmo sväté

nám k tomu nedáva dôvody; lebo pri dôstojnom prístupe k Písmu svätému podivuhodným spôsobom nachádzame víťazstvo najsladších pocitov. (str. 383) Všetko pochádza z našej pokazenej ľudskej prirodzenosti. Lahko si všímame zlo, s ťažkosťami vidíme dobro. Zveličujeme, preháňame zlo. Čím viacej ho v sebe máme, tým viac z neho podozrievame druhých a sme voči nim príliš prísny. A naopak, čím viacej sa sami vzdalujeme od zla, tým sa stávame zhovievavejšími k iným. Svätý sú zhovievaví tak, až to, ako sa zdá, niektorých priamo pohoršuje. Mohlo by sa o nich povedať, že sú dobrotou zaslepený pri pohľade na zlo v druhých. Učenie o malom počte vyvolených nepochádza teda z prísnosti evanjelia, ale z tvrdosti sveta. Svet vidí všade zlo, všade zavrhnuté.

Okrem spomínaného sklonu sveta vidieť vo všetkom zlo je navyše isté to, že zlo je viditeľnejšie než dobro. Zlo je hlučné, kruté, nepokojné, prudké, obsadzuje celé javisko, všetko zatieňuje. Človeka, ktorý pácha zlo, vidíme jasno, počujeme jeho rozruch. Toho, kto sa snaží obrátiť nevidíme, nikto sa o neho nezaujíma. Keď odchádza z javiska, nahradzuje ho iný, tak isto zlý, ako bol predtým on; a tak sa naším očiam ukazuje len samé zlo. Preto všetky naše storočia nariekali na úpadok a vždy sa považovali za skazenejšie ako ostatné.

Je ešte jeden dôvod, prečo sa svet mýli v hodnotení ľudských skutkov. Je veľký rozdiel medzi životom, ktorý si naozaj nezaslúži spásu, a koncom života, ktorý pripravuje človeka o spásu. Veľa katolíkov žije v náboženskej ľahostajnosti, „sme vlažný“, veľa ich nepraktizuje alebo zanedbáva náboženské povinnosti, a tí, keby ich zaskočila náhla smrť, by boli isto zavrhnutí. Ale smrť neprichádza náhle, majú čas na tú malú námahu, ktorú Boh vyžaduje ako nevyhnutne nutnú pre spásu. Dôkladná spoveď pred smrťou, rozhodnutie sa polepšiť, ktorému v takej chvíli nesmie chýbať úprimnosť; aspoň trochu primeraná lútosť; a to všetko pri spolupôsobení všetkej zmierlivosti, ktorá odpovedá či už zakalenej unavenej mysli, tak aj roztržitosti spôsobenej bolesťami pochádzajúcimi z nemoci. A takto sa milosrdnou dobrotou Boha, ktorý dáva tak ľahké podmienky pre rozhrešenie, duša spasí dokonca i po celom polstoročí hrešenia. Ale svet to nevidí. Nie je mu vlastná táto Božia veľkodušnosť, rád súdi, že ľudia, nie sú v skutočnosti spasení.



Zdroj: conservapedia.com

Dodajme ešte, že srdce hriešnikov býva často lepšie než ich činy. Kto vidí činy len z vonka, ten súdi a odsudzuje, kto preniká do vnútra srdca, ten veľakrát prejavuje blahosklonnosť.

Občas vidíme človeka, ktorý sa nám zdá ako ohavný pokrytec, ale kňaz, ktorý si vypočul jeho generálnu spoveď, bol donútený až k slzám pri pohľade na jeho cnostné stránky, ktoré v ňom bolo možné postrehnúť. Mal som priateľa, väzenského kaplána, ktorý sprevádzal na popravisko štyroch zločincov. Podľa neho sa

nedalo povedať o tých zločincoch zlého slova. Bolo v nich dobro, hovorieval s dojatím. Tak aj Boh pozerá na hriešnika. Odtiaľ sa berie to milosrdenstvo na smrteľnej posteli, ten nevysloviteľný súcit, to úsilie zachrániť pred Peklom dušu, v ktorej otcovské oko vidí dobré stránky. Avšak svet neustáva v povrchnom súdení a domnieva sa, že človek, ktorý sa dopustil ohavných činov, musí byť zavrhnutý.

To je ukážka spomínanej bystrej a jemnej analýzy, ktorou Faber vysvetľuje, ako sa rozšírila a prečo si získala obľubu náuka o malom počte vyvolených. Za týchto podmienok, zaťažených nezdravým ovzduším jansenizmu, mohli Massillonove kázania padnúť na úrodnú pôdu. Prehlasoval, že nikto nevojde do Neba, kto si neuchoval nevinnosť, ktorú dostal pri krste alebo ju získal ťažkým pokáním. Uchovať si nevinnosť, ktorú sme dostali pri krste! To je pochopiteľne údelom mnohých. Získať svoju nevinnosť ťažkým pokáním! Dobré! Ale on vypočítava toľko podmienok, že skoro nikto nemôže snívať o tom, aby ich splnil. A však to je omyl. Aby bol človek spasený, nie je nutné, aby sa pokánie vyrovnalo hriechu, stačí spoveď s ľútosťou a ochota konať pokánie. Zvažovalo sa, aby boli spomínané kázne dané na *Index* zakázaných kníh. Môžeme ľutovať, že sa tak nestalo.

Ale Faber ide ešte vyššie a uvádza dôvody, ktoré nám dovoľujú veriť vo veľký počet vyvolených v katolíckej Cirkvi. Tieto dôvody plynú z jeho pera hojne a rozhodne, pričom majú nesmierne veľkú cenu. Uvediem aspoň niektoré.

Božia veľkodušnosť

Myšlienka o nej nás vedie *a priori* k záveru, že počet vyvolených predstavujúcich najväčšiu slávu stvorenia musí byť omnoho väčší, než by sa dalo očakávať. V poriadku prirodzenosti i v poriadku milosti sú význačným rysom Boha štedrosť a veľkorysosť. O ich rozsievaní nemusíme ani hovoriť. Nemala by predsa v tomto jednom prípade táto vlastnosť platiť? Mal by byť Boh, ktorý vo všetkom vždy tak štedrý, v tomto jedinom skúpy? Ó, nie! V rozmnožení počtu vyvolených prekoná všetky naše predstavy. Áno, podľa toho, čo vieme o povahe Boha, môžeme predpokladať, že pomerne malý počet katolíkov bude zatratený. Veľkosť Božia žiada spásu takmer všetkých.¹⁰

Založenie katolíckej Cirkvi.

Keď si uvedomím, čím je Cirkev a akých výsad sa dostalo tým, ktorý nosia meno katolíci, prostý rozum nám podľa všetkého napovedá, že medzi nimi by sa malo nachádzať viac spasených ako zavrhnutých. A nie je to veľmi trufalá domnienka, opačný názor sa zdá byť nadmieru obmedzený a neúplný. Nemyslím si, že by bolo možné pri vážnom a striezlivom zvažovaní tejto otázky dospieť k inému záveru. (str. 291)

Čestnosť a vznešenosť vykupiteľského diela.

Bola by to tvrdá reč, pokiaľ by niekto dokazoval, že väčšina z tých, za ktorých bola preliata najsvätejšia krv, bude naveky zavrhnutá. Tieto duše umyté svätým krstom, veľa krát rozhrešené, nasiaknuté svätým prijímaním, plamenným a mocným citom, by mali byť vo svojej väčšine zatratené! Aké dôvody môže mať dogmatická teológia pre tvrdenie, ktoré je tak málo čestné pre nášho Spasiteľa? Jediná kvapka jeho krvi by nadmieru stačila na vykúpenie všetkých hriechov, nie jedného sveta, ale všetkých možných svetov; a celé prúdy ním preliatej krvi by nemali silu vykúpiť väčšinu jeho mystického tela! Bez najmenšieho zaváhania veríme všetkému, čo nám Cirkev k vereniu predkladá; ale k prijatiu takejto náuky by bolo potrebné nič menej a nič viac ako jasného a dôkladného učenia v tejto veci. (str. 293)

Pôsobenie sviatostí.

Toto pôsobení je tisíckrát väčšie, tisíckrát prenikavejšie, než si to dokážeme predstaviť. Jedno prijímanie až nadmieru postačuje ku stvoreniu svätého. Jedno rozhrešenie, náležitou prijaté, postačuje k odstráneniu celej hory hriechov nahromadených za sto rokov najodpornejších zločinov. Pritom postačuje obyčajná lútosť. Pomyslime teraz na ten ohromný počet sviatostí, ktoré Cirkev dennodenne udeľuje. Je snáď možné vážne uvažovať, že by ich výsledkom bola záhuba väčšiny katolíkov? Ó, pokiaľ sa tak domnievate, buďte si istý, že nízko ceníte chvályhodnú účinnosť božského prostredníctva, i účinnosť božskej lásky Spasiteľa. (str. 294)

Milosrdenstvo na smrteľnej posteli.

Už sme o tom hovorili. Dodajme tu len naozaj úchvatnú myšlienku otca de Cadran: „Súciť, aký Boh preukazuje umierajúcim, presahuje všetky predstavy; zdá sa, že Boh tým hojnejšie kropí duši svojimi milosťami, čím je istejšie, že ich duša nemôže znesvätiť.“ Nádherná myšlienka! Aké len úsilie nevyvinie nekonečná Láska pri posteli zomierajúceho! Ba čo viac, môžeme postrehnúť a vidieť tisíckrát menej, než je mysliteľné. Priznávam sa, že tu kráčame po nám neznámej ceste; ale keďže je v tom poslednom okamihu milosrdenstvo natoľko potrebné, lebo je Božou vôľou, aby mohla byť duša spasená, tak smelo vyznávam, že táto neznáma krajina, za akú máme lôžko zomierajúceho katolíka, je územím najväčšieho Božieho zľutovania. Tá posledná hodinka môže vysvetliť spasenie veľa takých, ktorých spása by sa zdala takmer nevysvetliteľná. I najpredpokajatejšia myseľ musí súhlasiť, že v danej chvíli sa môže objaviť tisíce tajomných spôsobov spasenia a že s ohľadom na takého Boha, ako je náš Boh, sa tieto spôsoby podivuhodne stávajú pravdepodobnosťou hraničiacou takmer s istotou. (str. 297)

Neobyčajná prísnosť očistcových trestov.

Bolo by ťažké pochopiť túto prísnosť, keby sme nepripúšťali veľký počet zachránených duší, a to spasených navzdory veľkej miere ich nedokonalostí. Očistec je Božím dielom, ktoré slúži k rozmnoženiu plodov Kristových utrpení. Bol ustanovený s predpokladom, že tento veľký počet ľudí musí zomierať v stave lásky k Bohu, a však lásky nedokonalejšie. Nejedná sa snáď o ďalšie pokračovanie milosrdenstva započítaného na smrteľnej posteli a prekračujúceho hrob? A nevrhá taký pohľad svetlo na potešujúcu domnienku, že väčšina katolíkov dosiahne spásu, predovšetkým tí, ktorý tu na zemi žijú v chudobe, v smútku a v trápení? (str. 302)

Koniec pozemskej Cirkvi

Tento koniec spočíva v jej prenesení do Neba. Nenabáda snáď význam danej veci k tomu, aby sme súdili, že väčšina týchto pozemských rastlín bude prenesená do večnej záhrady? Je pravda, že pri rozsievaní uhynie veľa semien, a však už na zemi hospodár do svojich stodôl zhŕňa oveľa viac zrna, než zveril pôde, a to napriek stratám spôsobeným vtákmi alebo škodám spôsobeným okoloidúcimi, búrkami a premenami počasia. Mal by byť nebeský Hospodár menej úspešný? Niekedy sa môže zdať, že úroda sa nezdarí, ale znamená to, že bude skutočne taká? Nepreváži snáď dobré zrnó na burinou? Prečo by sme sa nemali domnievať, že v tom malom stáde Cirkvi je zriedka vidieť takých, ktorý sa minú so svojim cieľom? Predsa medzi všetkými zhromaždenými na evanjelióvu hostinu sa našiel len jeden, ktorý si neobliekol slávnostné šaty. (str. 312)

Toto sú najhlavnejšie dôvody, ktoré Faber uvádza v prospech veľkého počtu vyvolených z radov veriacich katolíckej Cirkvi. Nepochybne v značnej časti ide o domnienky, čo Faber nepopiera: „Ak niekto namietne, že pojednávam o veciach nejasných, malo by nám byť dovolené uviesť námietky proti názorom predstavujúcim tak tvrdé pojmávanie Boha, až sa zdá, že to naša slabosť nemôže zniesť. Nejedná sa o dogmatické veci, či neotrasiteľné fakty, sú to závery, nádeje, sú to oveľa oprávnenejšie teórie než opačné domnievania sa, ktoré odporujú všetkému, čo vieme o našom Stvoriteľovi, nekonečne spravodlivému a nekonečnému milosrdnému. Aj keby sme sa mýlili, čo ukáže až posledný deň, vždy by sme radšej hľadali podnet k takýmto myšlienkam o Bohu, ktoré mu získavajú viac úcty medzi ľuďmi a povzbudzujú nás k väčšej láske k nemu. A Jeho tajomstvá sú známe iba jemu.“

URL adresa článku: <https://christianitas.sk/kolko-katolikov-pride-do-neba/>